

Ed. 4. Frumvarp til laga [4. mál]
um Stýrimannaskólann í Vestmannaeyjum.

(Lagt fyrir Alþingi á 93. löggjafarþingi, 1972.)

I. KAFLI

Markmið skólans og skipulag.

1. gr.

Markmið Stýrimannaskólans í Vestmannaeyjum er að veita þá fræðslu, er þarf til að standast fiskimannapróf og farmannapróf 1. og 2. stigs.

2. gr.

Skipstjórnarnám skal vera í 2 stigum og veiti hvort stig tiltekin atvinnuréttindi, eins og þau verða ákveðin í lögum um atvinnuréttindi skipstjórnarmanna.

1. stig farmanna og fiskimanna, námstími 6 mán.

2. stig farmanna og fiskimanna, námstími 7½ mán.

Heimilt er að lengja námstímann með reglugerðarákvæði.

3. gr.

Til þess að ljúka 2. stigi skipstjórnarnáms þarf nemandi áður að hafa lokið 1. stigi.

II. KAFLI

Kennsla.

4. gr.

Í skólanum skal kenna: stærðfræði, siglingafræði, þar með talin kennsla í notkun siglinga- og fiskileitartækja, íslenzku, ensku, dönsku, eðlisfræði, rafmagns-

fræði, vélfræði, sjórétt, veðurfræði, heilsufræði, bókhald, sjómennsku og íþróttir, einkum sund. Þá skal leitast við að veita nemendum fiskimannadeildar fræðslu um fiskverkun og annað, er lýtur að meðferð og geymslu fisks um borð í skipum.

Heimilt er að bæta við námsgreinum, ef þörf þykir. Kennslumagn í hverri grein skal ákveðið í reglugerð.

III. KAFLI

Inntaka nemenda.

5. gr.

Almenn inntökuskilyrði í skólann eru þessi:

1. Að fullnægja kröfum reglugerðar um siglingartíma.
2. Að hafa þá sjón, heyrn og málfæri, sem yfirmannsstaða krefst.
3. Að kunna sund.
4. Að vera ekki haldinn neinum næmum sjúkdómi eða líkamskvilla, er geti orðið öðrum nemendum skaðvænir.
5. Að hafa lokið gagnfræðaprófi eða hliðstæðu prófi.

Heimilt er að halda námskeið við skólann fyrir þá, sem ekki hafa gagnfræða-próf eða annað hliðstætt próf. Námskeið þetta skal standa minnst í 4 mánuði. Námsgreinar skulu vera: stærðfræði, eðlisfræði, íslenzka, enska og danska. Skal náms-efnið miðað við það, sem kennt er til gagnfræðaprófs í þessum greinum. Próf frá þessu námskeiði með tilskilinni einkunn veitir rétt til setu í 1. bekk, sé öðrum inn-tökuskilyrðum fullnægt.

IV. KAFLI

Kennslutími.

6. gr.

Heimilt er að halda hálfsmánaðar námskeið í stærðfræði og íslenzku eða fleiri greinum að haustinu, áður en skóli hefst, fyrir þá, er ekki náðu tilskilinni lág-markseinkunn í þessum greinum til að setjast í efri bekk, en náðu þó tilskilinni lágmarkseinkunn, eins og ákveðið verður í reglugerð.

V. KAFLI

Próf.

7. gr.

Próf skulu haldin í lok kennslutímabils hvors stigs og skulu gefin út prófskír-teini fyrir hvort stig. Prófskírteini við próf 2. stigs skulu gefin út á íslenzku, ensku og dönsku.

8. gr.

Við próf 1. og 2. stigs skal auk kennarans, sem prófar, vera einn prófdómari í hverri grein, nema tveir í siglingafræði, og skipar ráðuneytið þá að fengnum til-lögum skólastjóra.

9. gr.

Vilji maður ganga undir próf, án þess að hafa stundað nám við skólann, skal hann senda menntamálaráðuneytinu beiðni um það eigi síðar en tveimur mánuðum áður en próf hefst, og skal fylgja beiðninni vottorð um, að umsækjandi fullnægi kröfum þeim, er um getur í 1.—5. lið 5. gr. þessara laga, og vottorð um þann undir-búning, er hann hefur fengið.

Heimilt skal skólastjóra að veita manni leyfi til að ganga undir próf upp úr undirbúningsdeildinni, þótt hann hafi ekki stundað þar nám.

VI. KAFLI
Kennarar skólans.

10. gr.

Menntamálaráðuneytið skipar skólastjóra við skólann og eftir þörfum fasta kennara að fengnum tillögum skólastjóra. Skólastjóri ræður stundakennara eftir þörfum innan marka fjárveitingar.

Laun skólastjóra og fastra kennara skulu ákveðin í kjarasamningum starfsmanna ríkisins eða með dómi kjaradóms.

11. gr.

Til þess að geta orðið skólastjóri Stýrimannaskólans í Vestmannaeyjum þarf hlutaðeigandi að hafa lokið farmannaprófi frá Stýrimannaskólanum í Reykjavík eða jafngildu prófi annars staðar og síðan stundað framhaldsnám í raungreinum skólans og lokið prófi í þeim við innlandan eða erlendan skóla.

Til þess að verða fastur kennari í siglingafræði verður hlutaðeigandi að hafa lokið að minnsta kosti farmannaprófi 3. stigs frá Stýrimannaskólanum í Reykjavík eða sambærilegu prófi. Þó má veita undanþágu frá þessum ákvæðum, þegar sérstaklega stendur á.

Til þess að verða tungumálakennari skólans verður hlutaðeigandi að hafa lokið háskólaprófi í kennslugrein sinni. Þó má veita undanþágu frá þessu ákvæði, þegar sérstaklega stendur á.

Enginn getur fengið veitingu fyrir embætti við skólann, nema hann hafi gegnt því á fullnægjandi hátt sem settur í eitt ár að minnsta kosti.

VII. KAFLI
Ýmis ákvæði.

12. gr.

Kostnaður við skólahaldið greiðist úr ríkissjóði.

13. gr.

Menntamálaráðuneytið fer með yfirstjórn skólans.

Í skólanefnd eiga sæti 5 menn. Ráðuneytið skipar 4 skólanefndarmenn til 4 ára í senn: tvo samkvæmt tilnefningu Skipstjóra- og stýrimannafélagsins Verðandi, Vestmannaeyjum, og einn samkvæmt tilnefningu Útvegsbændafélags Vestmannaeyja. Formann skipar ráðuneytið án tilnefningar.

Einn skólanefndarmann skipar ráðuneytið til eins árs í senn samkvæmt tilnefningu nemenda skólans. Tilnefning fulltrúa nemenda skal fara fram eftir reglum, sem ráðuneytið setur.

Skólanefndin skal fylgjast með kennslutilhögum og námsefni og vera skólastjóra til aðstoðar í málefnum skólans almennt.

14. gr.

Menntamálaráðuneytið setur reglugerð, þar sem ákveðið sé um námsefni fyrir hvort stig, enn fremur ákvæði um próf og einkunnir, inntöku nemenda í skólann, kennslutilhögum, námskeið og annað, er varðar skólahaldið almennt.

15. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Þó skulu ákvæði laga nr. 73/1964 gilda um þá, er hafa hafið nám í skólanum, áður en lög in taka gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Samhljóða lagafrumvarp var lagt fram á síðasta Alþingi og fylgdu því svofelldar athugasemdir:

„Lög voru sett um Stýrimannaskólann í Vestmannaeyjum 1964 og breytt með lögum nr. 6 frá 25. marz 1967.

Þessi lög voru að mestu sniðin eftir þágildandi lögum um Stýrimannaskólann í Reykjavík.

Á því þingi, er nú situr (92. löggjafarþingi) voru samþykkt ný lög um Stýrimannaskólann í Reykjavík, og er þess vegna eðlilegt að samræma lög um Stýrimannaskólann í Vestmannaeyjum þeim lögum, vegna ýmissa breytinga, sem á þeim hafa orðið, bæði hvað snertir efni og form.

Þar sem Stýrimannaskólinn í Vestmannaeyjum útskrifar aðeins skipstjórnarmenn með réttindum 1. og 2. stigs, er þetta frumvarp aðeins miðað við þann hluta laga um Stýrimannaskólann í Reykjavík, sem á við 1. og 2. stig námsins.

Meginrökin fyrir því, að lög um þessa tvo stýrimannaskóla séu í sem mestu samræmi, eru þau, að nauðsynlegt er að þeir veiti fyllilega sambærilega menntun á áðurnefndum skólastigum. Þannig sé undirbúningur, kennsla og próf jafngild, svo að nemendur, sem lokið hafa 1. stigi í öðrum skólanum, geti hafið nám við 2. stig hins, og að nemendur úr Vestmannaeyjum, sem lokið hafa 2. stigi þaðan, geti haldið áfram námi í Reykjavík.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í greininni er getið um markmið Stýrimannaskólans í Vestmannaeyjum, þ. e. að veita þá fræðslu, sem þarf til að standast þau próf, sem krafizt er fyrir hin mismunandi stig skipstjórnarréttinda.

Um 2. gr.

Í greininni er tekið fram, í hve mörgum stigum skipstjórnarnám skuli vera og námstími fyrir hvort stig. Enn fremur er heimild til að lengja námstímann með reglugerðarákvæði.

Um 3. gr.

Hér er gert ráð fyrir, að hvort stig skipstjórnarnáms taki við af öðru, eins og eðlilegt má teljast.

Um 4. gr.

4. gr. er um þær námsgreinar, sem kenna skuli við skólann, ásamt heimild til að bæta við námsgreinum eftir þörfum. Gert er ráð fyrir ýtarlegri fræðslu um fiskmeðferð en verið hefur, og einnig, að bætt verði við námsgreinum eftir því sem þurfa þykir.

Um 5. gr.

Hér er bætt við eldri lagaákvæði gagnfræðaprófi eða hliðstæðu prófi sem inntökuskilyrði í 1. bekk (áður 13. gr.). Í greininni er þó gert ráð fyrir, að skólinn hafi heimild til að undirbúa þá nemendur til inntöku í 1. bekk, sem ekki hafa tilskilið próf fyrir 1. bekk.

Um 6. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um 7. gr.

Gert er ráð fyrir prófi við lok hvors stigs, og að þeir sem ljúka prófi, er veitir þeim réttindi í utanlandssiglingum, fái útgefin prófskirteini á íslenzku, ensku og dönsku.

Um 8. gr.

Fyrirkomulag prófa er óbreytt, en vegna mikilvægis siglingafræði er álitíð rétt að hafa tvo prófdómara í þeirri grein.

Um 9. gr.

Greinin er hliðstæð 11. gr. eldri laga um Stýrimannaskólann í Reykjavík.

Um 10. gr.

Greinin er hliðstæð 15. gr. eldri laga um Stýrimannaskólann í Reykjavík.

Um 11. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um 12. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um 13. gr.

Menntamálaráðuneytið fer með yfirstjórn skólans í stað samgönguráðuneytisins samkv. eldri lögum, og er það í samræmi við reglugerð nr. 96/1969 um Stjórnarráð Íslands.

Eðlilegt má teljast, að skólanefndarmenn séu úr Vestmannaeyjum, vegna staðsetningar skólans.

Um 14. gr.

Hér er gert ráð fyrir, að í reglugerð verði ákveðið um námsefni og nánar kveðið á um próf, einkunnir, námskeið o. fl., er varðar skólahaldið, í stað þess að áður var talið upp námsefni fyrir hvort stig, sbr. 5. gr. eldri laga.

Um 15. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.“